

Obsah

PŘEDMLUVA	11
1 PŘEDMĚT PSYCHOLOGIE	13
1.1 Definice psychologie	13
1.2 Psychické jevy	15
1.3 Odvětví psychologie	17
1.4 Význam psychologie	18
2 PSYCHOLOGICKÉ METODY	19
2.1 Psychodiagnostická činnost, psychodiagnostická metoda ...	19
2.2 Klinické metody	20
2.2.1 Pozorování	20
2.2.2 Psychologický rozhovor	22
2.2.3 Anamnéza	23
2.2.4 Rozbor spontánních výtvorů	24
2.3 Testové metody	25
2.4 Sociometrie	26
2.5 Psychodrama	29
3 DETERMINACE LIDSKÉ PSYCHIKY	31
3.1 Historické pohledy na determinaci	32
3.2 Současná pojetí determinace	36
3.2.1 Ontogenetický přístup	36
3.2.2 Strukturální přístup	37
3.2.3 Intervariabilní přístup	38
4 SENZORICKÉ PROCESY A VNÍMÁNÍ	43
4.1 Obecná charakteristika senzorických procesů	43
4.1.1 Základní druhy receptorů	45
4.2 Charakteristika procesu vnímání	48
4.2.1 Vlastnosti vnímání	50
4.2.2 Typy vnímání	51
4.2.3 Druhy vnímání	51

4.3	Smyslové klamy	53
4.3.1	Základní druhy smyslových klamů	53
4.3.2	Optickogeometrické klamy	54
5	PŘEDSTAVIVOST A FANTAZIE	58
5.1	Charakteristika představivosti	58
5.1.1	Asociační zákony	59
5.1.2	Typy představivosti	60
5.1.3	Druhy představ	61
5.2	Charakteristika fantazie	61
5.2.1	Druhy fantazie	62
6	TVOŘIVOST	64
6.1	Charakteristika tvořivosti	64
6.1.1	Speciální schopnosti tvořivosti	64
6.1.2	Fáze tvořivého procesu	67
6.2	Metody rozvíjení tvořivosti	68
7	MYŠLENÍ A ŘEČ	76
7.1	Charakteristika myšlení	76
7.1.1	Formy myšlení	76
7.1.2	Myšlenkové operace	77
7.1.3	Druhy myšlení	78
7.1.4	Individuální vlastnosti myšlení	79
7.2	Fáze řešení problémů	80
7.2.1	Činitelé ovlivňující průběh řešení problémů	82
7.3	Charakteristika řeči	83
7.3.1	Druhy řeči	84
7.3.2	Vztah řeči k poznávacím procesům	84
8	PAMĚŤ	86
8.1	Charakteristika paměti	86
8.1.1	Fáze paměti	87
8.1.2	Druhy, typy a individuální vlastnosti paměti	89
8.2	Činitelé ovlivňující trvalost zapamatování	90

9	PSYCHICKÉ STAVY	93
9.1	Charakteristika pozornosti	93
9.1.1	Druhy pozornosti	94
9.1.2	Vlastnosti pozornosti	95
9.1.3	Poruchy pozornosti	96
9.2	Charakteristika emocí	97
9.2.1	Druhy emocí	97
9.2.2	Vlastnosti emocí	99
9.2.3	Význam citů	100
10	PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI	101
10.1	Pojem osobnost	101
10.2	Struktura osobnosti	102
10.3	Typologie osobnosti	103
10.3.1	Sprangerova typologie	104
10.4	Osobnost jako biosociální produkt	105
10.5	Sociálně psychologické vlastnosti osobnosti	106
10.5.1	Sociálně psychologická charakteristika právníka	109
11	AKTIVAČNĚ - MOTIVAČNÍ VLASTNOSTI	110
11.1	Charakteristika motivace	110
11.1.1	Pojem motivace, motiv	110
11.1.2	Třídění motivů	111
11.1.3	Zákonitosti motivace	112
11.1.4	Principy motivace lidského chování	112
11.2	Třídění potřeb	113
11.3	Hierarchie potřeb dle Maslowa	116
11.4	Zájmy	119
12	CHARAKTEROVÉ A SEBEREGULAČNÍ VLASTNOSTI	122
12.1	Charakteristika charakteru	122
12.1.1	Pojem charakter	122
12.1.2	Struktura charakteru	123
12.1.3	Utváření charakteru	125
12.1.4	Charakterologie dle R. F. Pecka:	126
12.2	Charakteristika postoje	126
12.3	Seberegulační vlastnosti	128

13	DYNAMICKÉ VLASTNOSTI, TEMPERAMENT	131
13.1	Charakteristika temperamentu	131
13.2	Základní temperamentové typologie	132
13.2.1	Klasická typologie (Hippokratova-Galénova)	132
13.2.2	Typologie I.P.Pavlova	134
13.2.3	Jungova typologie	135
13.2.4	Eysenckova typologie	136
13.2.5	Kretschmerova konstituční typologie	137
13.2.6	Sheldonova typologie	140
14	VÝKONOVÉ VLASTNOSTI, SCHOPNOSTI	141
14.1	Charakteristika schopností, vloh	141
14.1.1	Pojem schopnost, vloh	141
14.1.2	Druhy schopností	143
14.2	Pojem inteligence	144
14.2.1	Druhy inteligence	145
14.2.2	Měření inteligence	150
15	OSOBNOST V NÁROČNÝCH ŽIVOTNÍCH SITUACÍCH	155
15.1	Frustrace	156
15.2	Deprivace	161
15.3	Stres	162
15.4	Konflikt	167
15.4.1	Intrapersonální konflikty	169
15.4.2	Interpersonální konflikty	170
16	SOCIALIZACE OSOBNOSTI	175
16.1	Podstata socializace osobnosti	175
16.2	Mechanismy socializace	176
16.3	Socializace jednotlivých stránek lidské bytosti	179
16.4	Problematika psychické deprivace	181
16.4.1	Příčiny psychické deprivace	181
16.4.2	Následky psychické deprivace	183
16.4.3	Prognóza a náprava deprivčních poruch	183
17	GENEZE A STRUKTURA LIDSKÉHO SEBEUVĚDOMĚNÍ	184
17.1	Vývoj sebepojetí	184
17.2	Struktura sebeuvědomění	186

18	SOCIÁLNÍ PERCEPCE	188
18.1	Charakteristika sociální percepce	188
18.1.1	Člověk jako objekt poznání	190
18.1.2	Validita percepčních soudů	191
18.1.3	Činitelé ovlivňující objektivnost sociální percepce ..	192
18.1.4	Chyby při sociální percepci	193
18.2	Některé teorie sociální percepce	196
19	POSTOJE, HODNOTY, HODNOTOVÁ ORIENTACE	198
20	SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE	226
20.1	Charakteristika a struktura lidské komunikace	226
20.2	Verbální komunikace	228
20.3	Nonverbální komunikace	233
20.3.1	Druhy nonverbální komunikace:	233
20.4	Mezinárodní jazyk gest	238
20.5	Poruchy komunikace	241
21	STRATEGIE A TAKTIKA V JEDNÁNÍ S LIDMI	244
21.1	Předpoklady úspěšného jednání s lidmi	244
21.2	Zásady úspěšného jednání s lidmi	247
22	SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY VEDENÍ LIDÍ	251
22.1	Hlavní zásady vedení lidí	254
23	SOCIÁLNÍ SKUPINY	269
23.1	Charakteristické znaky sociální skupiny, klasifikace sociálních skupin	269
23.2	Pozice a role ve skupině	274
24	RODINA JAKO SOCIÁLNÍ SKUPINA	278
24.1	Charakteristika rodiny, její struktura a funkce	278
24.2	Charakteristické znaky rodiny současnosti	280
24.3	Rodina jako socializační činitel:	281
24.4	Typy nesprávné rodinné výchovy a nevhodného přístupu k dítěti	283
24.5	Legislativní aspekty rodiny	284
25	SOCIÁLNĚ PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY MAKROSTRUKTURÁLNÍCH ÚTVARŮ	286
	LITERATURA	299